

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszo-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-85 szám,
hová a lap szellemi részét, illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételeivel.

A mi bástyánk.

Budapest, december 28

Soha sem volt nagyobb ellensége a magyarnak, mint a magyar. Soha semmiféle „illetéktelen befolyás” nem birt erőt venni nemzeti aspirációinkért, történeti igazainkért való küzdelmeink során rajtunk, hanem ha a magunk vére támadt ellenünk.

Most, a mikor ismét korszakalkotó politikai intézmények dülőre jutása nyeli el a nemzeti közvélemény teljes figyelmét, pillanatra se engedjük tisztán látásunkat megtéveszteni s nem létező, vagy merőben jelentéktelen külső tényezők fondor erkölcsösében ne keressük a válságos jelenségek okát, holott mindez csak üres cselmozdulat s pusztán a valódi orvtámadás elleplezésére szolgál.

Azok a mi ellenségeink, a kik titkos és nyílt visszavonással meg akarják bontani a nemzeti érület harmonikus egységét, felekezettek, nemzetiségek, társadalmi osztályok szerint széttagolván a szabadelvű, közszellemében erős, szilárd magyar nemzetet.

És ezek az ellenségek kivétel nélkül magyarok, egyenes leszármazói azoknak a gyászmagyaraknak, a kik ezeréves történetünkben már nem egyszer játszottak mindig szomorú, gyakorta végtelen szerepet.

Valamint a Svájcban, nálunk is vannak egész törzsek, melyekben apáról fiúra száll a vezetői mesterség. Vezettek ezek már olaszt, németet, muszkát s csak a metierjükbe vág, hogy most az ultramontán reakció fekete seregét is kalauzolják.

Fájdalom, legjobban ismerik azokat a gyöngye részeket, a hol legkönnyebben lehet rést törni s orvul beosonván, lefegyverezni a készületlen őrséget.

Czudar mesterségükhöz hiven, nem rettennek vissza a condotierek összes furfangjaitól, zászlót, jelszót cserélni legkisebb megerőltetésükbe sem kerül, ha ennek a révén remélik magukat a nemzet erősségebe becsempészni.

Ezek ellen a veszedelmes ellenségek

ellen a mi erős bástyánk a magyar középosztály.

A nemzet törzse, fenntartó gerince nemcsak névleg, hanem a szó legteljesebb, legnemesebb értelmében derék.

Ezer esztendőn át vére, vagyona nagy-lelkű tékozlásával védelmezte, fenntartotta a nemzet létét, soha el nem zárkozott a szűkeklü önzés rideg bástyái mögé, bármily korkiváncsalom elől, bár annak megszerzése, fáradsalmas kivívása gyökereiben rendítette is meg kiváltságos, gondatlan existenciáját.

Akármi kor „hivott a haza”, mindig ez a magyar „állott talpra”.

A modern szabadelvűség, a demokratikus civilizáció most folyó nagyszerű eposziájának legragyogóbb lapjain is az ő neve nagyon lángoló betűkkel följegyezve. És ne higye azt senki, hogy ez a magyar középosztály az ő nagy hevületében valamit, akár áldozatot, akár új alkotást, félig tegyen.

A régi magyar nemesség nemcsak kiváltságos helyzetéről mondott le, hanem elvállalta az új, demokratikus középosztály, a magyar polgárság megalkotását, megizmosítását is.

És valamint nagy-lelkű áldozatkészességében a legsandább irigység sem fődöhette föl a titkos önzés egyetlen makuláját sem, ugy elvállalt, nem kevésbé nagy és áldásos kötelessége teljesítésében sem vezérelhetik hitvány, pillanati becsü mellétekintetek.

Jól esik igaz magyar meggyőződéssel konstatálnunk, hogy merőben tévesen apokályptáltak azok, a kik különböző tetszetős jelszavakkal cselet vetettek éppen a magyar középosztály egységes, becsületos politikai értekeinek.

Nem, még perczig tartó optikai csalódást sem sikerült előidézniök a különböző genre-ü álprófétáknak ravasz, de áttetsző mesterkedéseikkel.

A magyar középosztály a maga erőteljes, hatalmas egészében undorral keli, hogy visszautasítsa azt a csunya játékot,

a melyhez a klerikális reakció „vezető” nagy urai az ő jóhiszemű lobbanékonyságát próbálgatják felgyújtani, vakító görög-tűznek.

Mindaddig, míg a nemzet dereka, a magyar középosztály, megalázkodva meg nem görbed, addig hiába gyujtogatják meg az obligát gyertyáit, nem lesz eszmetemetés.

Tudhatná azt a mindent feledő és semmit sem tanuló ultramontán reakció, hogy az eszme, ha el akarják földelni, „a koporsóból kitör” és — nem kéri, de megostromolja az eget.

Bizunk a mi bástyánk erősségében és reméljük, hogy a mai bonyolult politikai helyzetből való kibontakozás nem lesz a liberális elvek temetkezése.

A Times a válságról. Az angol világmai száma ismét vezércikkben foglalkozik a magyar politikai helyzettel. A cikk azzal kezdődik, hogy igen különös ez a krízis, melynek okát most, a három fontos egyházpolitikai javaslat szentesítése után, bajos megérteni. Ha a király e három javaslat keresztülvitelében kész volt a kormányt támogatni, furcsa, hogy e támogatást a még el nem intézett javaslatokkal szemben, melyek pedig meglehetősen alárendelt jelentőségűek, megvonta tőle? Ezt csak egy dologgal lehet megmagyarázni: azzal ha Bécsben csakugyan meg akarják változtatni magyar politika egész rendszerét.

A magyar nép — így folytatja a „Times” — kétségkívül teljes hódolattal van a császár király iránt s igen jól tudja, hogy nagyon sokkal tartoznak az ő tudásának és önfeláldozásának. Valószínűleg készek is megengedni neki, hogy az ő házi politikájukban oly mértékű személyes befolyást és személyes iniciatívát gyakoroljon, amennyi nem fér össze az alkotmányos monarchiáról való modern angol fogalmainkkal. Tán nincs ellenőkre, ha miniszterei választásában olyan nagy szabadsággal jár el, amennyivel nálunk annak idején III. György birt és amennyivel ma is bír a német császár, a porosz király és az Egyesült Államok elnöke. De csak egyetlen kikötéssel akarnák neki megadni ezt az előjogot, vagy lehet, sok más előjogot is. Egészen bizonyosnak kell lenniök afelől, hogy nemcsak pusztán formailag, hanem szívet-lelékkel, mint magyar király és nem mint Ausztria császára cselekszik.

A „TORONTÁL” TÁRCSÁJA.

A franc-tireur.

(Francia elbeszélés.)

— Írta: Hugues le Roux —

A Rembrandt tér sarkán Guy de Marmonde egy fiatal hölgyet üdvözölt s Marmonde barátja, Darcelles, a kivel karonfogva ment, hátrafordult a hölgy után.

A hölgy feltűnő jelenség volt. Korát nem igen lehetett meghatározni. Hullámos haja kevésbé hajporozva volt, de ez éppen nem öregítette.

Gyorsan ment. Karcsu termetére fekete ruha simult, nemez kalapja inkább férfi, mint női kalap volt, mellette fácskántoll regett.

Darcelles észrevette, hogy barátjának rendszeren flegmatikus arcába egyszerre vér szökött. Megszólította:

— Ki az a hölgy?

— Az, — mondá Marmonde, — Maucroix kisasszony, az egyetlen hölgy, a kit életemben nőül óhajtottam.

Darcelles hallott már a Maucroix-családról beszélni. Tudta, hogy fivér és nővér csaknem egész éven át Canx melletti birtokon, a világtól egészen visszavonultan éltek. Csak olyan embereket fogadtak szívesen, a kinek, mint maguknak, a ló és a vadászat volt a szenvedélyük. Kétségen kívül ez a közös kedvtöltés hozta közelebb Guyt Maucroix kisasszonyhoz.

Aztán mosolyogva mondá Marmondenak:

— Ti Szt. Hubertusban szeretétek egymást? De Guy boros arca nem derült ki. Halvány volt; az a márványszíni halványság terült el rajta, a mi a vérmes emberek sajátja.

Mély sóhajjal így szólott:

— A hogy mondád. Maucroix kisasszony huszonnyolczadik évéhez közeledett. Életében sohasem láttam olyan vakmerő amazont; ált-halt a vadászatért. Minden télen elmentem hozzájuk szarvasüzésre. Maucroix szívesen látott, nővére meg szeretetreméltó volt irányomban. Olyan nő mellett, mint ő, mit sem kellett volna szokásaimon változtatnom. Beszélhettem volna dolgokról, a miket tudok és a miket kedvelek.

Három évem volt az elhatározásra.

Egy decemberi reggel nyilatkoztam. Sétalovaglásra tettünk ketten egyedül, az erdei fásorban. Annak végén állott az a nagy gesztenyefa, melyet, mint habozásom végső határát jelöltem magamnak. Udvariaskodásomra egy-egy kedves mosoly volt a válasz; de mikor érhettőbben akartam hozzá szólni, arca elborult. Válasz nélkül fordította el a fejét.

Igy haladtunk aztán hallgatagon vagy száz méternyire a fásorban.

A száraz talaj fagyos porondja ropogott a lovaink patái alatt.

Vértett a szívem. Véget akartam vetni a hallgatásnak.

— Haragszik, grófnő? — kérdém.

Tagadólag rázta fejét s felém fordítva arcát, mélyen a szemembe tekintett:

— Guy, — mondá — szeretnék önnek igent mondani, de hát lehetetlen... Igérje meg nekem, hogy soha sem fog többé erről beszélni. Talán vágatassunk...

Megsarkantyuztuk lovainkat. A grófnő oly sebesen vágatva haladt, hogy alig bírtam követni. Kértem, hogy álljon meg; nem hallgatott rám. Örült pace volt az. Mintha valami elől menekülne! Ilyen tempóban vezetett egészen a kastélyig s mikor lesegítettem a lóról, a fátyolán megfagyott köncseppeket láttam csillogni.

A reggelinél nem jelent meg. Este kérészt: menjek fel a szobájába. A kereveten nyugodva találtam.

Helyet mutatott maga mellett s így szólott:

— Barátom, megfontoltam a dolgot. Nem szabad titkot rejtegetni egymás előtt oly tisztességes embereknek, mint mi vagyunk. Kell, hogy ön megtudja az enyémet... Nézze ezt az arczképet!

— Fialat ember fényképét mutatta; még majdnem gyermek volt. Visszaadtam neki az arczképet s ő folytatta:

— Szegény Hervé! Egyik szomszédunk fia. Tizen nyolcz éves volt, mikor a háború kitört a németek ellen. Én a tizenhatodikban jártam. Mint gyermekek szerettük egymást. Mikor elhatározta, hogy besoroztatja magát a franc-tireurök közé, eljegyeztek bennünket egymásnak. Időrl-időre irtam neki; csak úgy találomra csemeztam a leveleket. Nem válaszolt.

A százada csupa olyan derék fiukból volt szervezve, mint ő maga. Minden nap útközben

Schiller Lipót

1844-1894.

—s—s Egy szűkszavú távirat közli ma velünk a lesújtó hírt, hogy Schiller Lipót Bega Szt György község érdemes jegyzője tegnap este Budapesten a Szent János kórházban elhunyt. A rohamosan emelkedő község jegyzői kart alig alig érthette volna súlyosabb esapás, mint Schiller Lipót begaszentgyörgyi községi jegyző varatlan elhunyt. A mindennapi életben egy egy lénynek elhunyt a közéletre alig hagy irt maga után, csak egy lénynek lesz kevesebb mint tegnap volt . . s a közpályá futása halad tovább a maga útján, — de ha a közéletnek egy-egy derek huroka dő ki a küzdők sorából és éppen olyan harcos, a ki a haladás zászlaját tartotta kezében a kibén összpontosulva volt mindama erő, mely biztosítékul szolgálta a kívánt cél elérése sikeréhez, az ilyen nek elhunyt irt maga után; s az irt annál nagyobb, mentől inkább tudjuk, hogy azt betölteni, az elkezdett harcot oly sikeresen tovább folytatni s a diadalt kivívni, nincs senki a láthatáron, a ki arra képes volna.

Ilyen pótolhatatlan férfi volt Schiller Lipót, a ki Torontál-Istvánvölgyön 1844. márczius 16-án született. — Atyja Schiller Alajos Délmagyarországban egyike volt a legjobb birnevű uradalmi gazdatiszteknek. Tanulmányait Temesvárott az ottani gymnasiumban végezte. Előbb a gazdasági pályára lépett, majd megvált tőle s hol mint szolgabírói irnok, hol mint községi segédjegyző kereste kenyerét. Ezen idő alatt szorgalma, becsülete, magaviselete és ügybuzgalma által kitűnően 1867. év elején boldog emlékü Karácsonyi László volt torontálmezei főispán által Togyér és Gyér községek jegyzőjévé lett kinevezve, a hol 11 éven át 1877. év végeig közmegelegedésre működött, ugy annyira, hogy miután ez idő alatt a jegyző szigorlatot is az e célra alakított első megyei szakbizottság előtt kitűnő sikerrel letette, kifejtett munkálkodása elismerésül 1878. év elején módosi szolgabíróvá választott meg.

E tért azonban — mint ő többször említé — nem tartotta elegendőnek ambíciója kielégítésül, hajlama visszavonta a jegyzői pályára s alig öt havi szolgabíráskodása után az akkor üresedésben volt bega-szentgyörgyi községi jegyzői állásra pályázott s meg is választott.

Ettől az időponttól eleve, a szakadatlan munka, testet leiket ölé küzdelmei közt folyt le.

A községet, melyet odamenetelek elhanyagolva a legziláltabb viszonyok között talált, ész-

voltak. Egy reggel ezt a levelet kaptam; az utolsó volt . . .

Marmonde ismét elhallgatott. Mintha teljesen megfeszült volna barátjáról, annyira el volt merülve emlékeiben.

Aztán karját Darcelles karjába fűzte.

Átadta a levelet; elolvastam.

— Látja, — mondá busan — csakugyan lehetetlen.

Felállottam, megcsókoltam a kezét s ő hoztátette:

— Isten önnel, barátom.

— Még ugyanazon este elutaztam. Azóta tiz év mult el s most találkoztam először vele.

A két férfi ismét elindult egymás mellett. Marmonde szólanul haladt barátja oldalán. A kínos csendet Darcelles törte meg. Tartózkodva kérdezte:

Nos, aztán mi volt abban a levélben?

Guy végigsimította a homlokát.

— Igaz! . . . Ime mi történt. Mauroix kisasszony vőlegénye s bajtársai elsánczoltak magukat egy faluban, Papaume környékén. Két napig védelmezték itt magukat; de mikor vissza akartak vonulni, már későn volt. A poroszok bekerítették őket. Aztán tudukra adták, hogy a mely nem rendes hadseregbeli katonát fegyverben el fognak, nyomban főbelövik.

Hervé elrejtőzött egy magtárban. A parasz-
tok ócska ruhát hoztak számára hogy átöltözhes-
sék. Remélte, hogy így kereszttől vergődhet a
porosz vonalon. Levette francitireur egyenruhá-
ját s elásta fegyvereivel együtt. De mikor tár-

szzerű gazdálkodása, kitartó erélye az igazgatás-
bani jártassága ügyessége által oly polczra emelt,
hogy ma az ország legvirágzóbb községei között
foglal helyet. Megvette a községnek 25 ezer frtért az
állam által 72 ezer forintért megváltott regálé jogot,
megvette 560 ezer forintért 2550 hold föld, kastély,
park és több épületekből álló uradalmi birtokot;
melyet most legújában a község egyes lakosai-
nak osztattak ki — növelve ez által az egyes
lakosok vagyoni jólétét. Majd a község gazda-
sági viszonyaira roppant befolyással bíró és dús
jövedelmet hozó községi takarékpénztárt alakít-
tott. Minden téren emelte és gyarapította a köz-
ség szellemi és anyagi fejlődését úgy annyira,
hogy a lefolyt 16 év alatt oly óriási sikereket
ért el mely, bánu atra ragadja az embert, hogy
miként tudott a semmitől oly egyszerű ered-
ményeket teremteni.

Nem elégedve meg a saját pályáján min-
den idejét es erejét igénybe vevő munkálkodá-
sával a közügyek terén is átfeladózással fárado-
zott. — 1872. év óta buzgó tagja volt a tör-
vényhatósági bizottságnak, mint ilyen számtalan
bizottságban és kiküldetésben vett részt. —
Mohaupt Mihály elhunyt után elnöke lett a to-
rontálmezei jegyzői egyletnek; 1884. év óta al-
elnöke az országos jegyzői egyletnek. Több
mint tiz éve tagja a jegyzői szigorló bizott-
ságnak.

Jelentékenyen hozzájárult a megyei jegy-
zői nyugdíjintézet létesítéséhez, az országban
első s maig is egyedül álló jegyzői szaktanfo-
lyam megeremtéséhez.

Ilyen tevékeny s tettekben gazdag élet-
működés elismerése a legfelsőbb helyen is mel-
tánylásra talált; csak a mult évben tüntette ki
a király a koronás arany érdemkeresztrel.

És . . . mégis, a természet örök változhat-
lan törvénye ő nála sem tett kivételt, az erős
edzett testü férfi egy roncscsá lett, évek óta
bena lett mindkét lábára; de erős szelleme meg
igy is küzdött, s tovább vonzolta a kifáradt,
megtört bena testet addig, míg végre a szelleme
is el nem benuit, nem birva ki tovább a tulfo-
szított munkát.

Pár napja csak, mikor váratlanul villám-
csapásként jött a lesújtó hír, hogy Schiller Li-
pót betegsége aggasztóvá vált s ime erre reá
most vesszük a hírt, hogy a halál megszaba-
dítá őt minden szenvedésétől.

Aludt álmaidat, aludt te fáradhatlan tevé-
keny férfi, nem lesz több reggeled! Sirod fe-
lett községed, jó barátid s mindazok kegyeleté-
ből font virágok fogják balzsamos illatukat
szerte szórni, a kiknek érdekében működött, s
ez a balzsamos illat fogja hirdetni a te szerető
szived jóságát. — Sirkereszted lesz a te fedd-
hetlen becsületesség.

czájától is meg kellett volna válnia: bátorsága
caerben hagyta.

Benne volt jegyesének a levele. Mauroix
kisasszony ezt írta neki. Szórol szóra emlékszem
erre a mondatra: „Bátorság Hervé; tudod, hogy
szeretek, várlak és ha Isten úgy rendel, várni
foglak életem végéig.“ Tarczáját a megázott gö-
dörbe dobta; odadobta mindazokat az apró emléke-
ket is, melyeket a katona a háboruban száven hord.
De ettől a levélből nem tudott megválni. Elrejtette
blousában s elindult.

A poroszok dühösek voltak, hogy egy
maroknyi ember oly sokáig fésztartoztatta őket.
Szorosan elzárták a menekülési vonalat. Hervét
elfogták. Apróra átkutatták s megtalálták nála
a levelet.

Az nem hagyott fenn kétséget kiléte felől.
Halálra ítélték. A tiszt, a ki a végrehajtást
vezényelte, véletlenül művelt ember volt. Látta
kivel van dolga s így szólott Hervéhez:

— Uram, ha rendelkezni akar valami
tekintetben, ha talán volna elküldeni való levele,
adhatok önnek egy negyedóraí időt.

Hervé megköszönte a tiszt figyelmét s
megírta a levelet.

Egy borítékban küldték Mauroix kis-
asszonynak a két levelet. Azt, a melyet olvastam
s azt a szerelmes levelet, a mely Hervé vesztét
okozta.

Mauroix kisasszony hü akart maradni
vőlegénye emlékéhez. Nem kárhostatom érte.

Marmonde felsóhajtott, aztán hozzátette:

— Igen, a golyó, a mely azt a fiut találta,
három életet zuzott össze . . .

A társadalom csak egy lényvel lett keve-
sebb — s a vigasztalan özvegy sárvának ugy
tetszik mégis, hogy az egész világ kihalt.

HIREK.

Tájékoztató.

Deczember 31. A kereskedő-íffak egyletének tánc-
vigalma.

Deczember 31. Munkásegyletek mulatsága.

Január 5. A jegyzői tanfolyam hallg. estélye.

1895. január 21. Közigazgatási bizottsági ülés.

A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van
nök részére kedden és pénteken délután.

— Kinevezés. A király az igazságügyminisz-
ter előterjesztése folytán Benedek Jenő sze-
gdi íróablai tanácsjegyző albirót a n. becske-
reki törvényeszekhez bíróvá nevezte ki.

— Halálozás. Kis-Ószról írják, hogy az
ottani nepoank reszvenytársaság igazgatója,
Kasztory Miklós hosszas és fájdalmas szenved-
des után 51 éves korában elhunyt.

— Estély. Mint már lapunkban említettük
a torontálvarmegyei községi és körjegyzői szak-
tanfolyam hallgatói Szamosujvár-Nemethi D a-
niel László, alispán, tanfolyam-igazgató véd-
nöksége alatt 1895. évi január hó 5-dikén a
„Korona Szaloda“ helyiségeiben estélyt rendeznek.
A műsor a következő:

1. Elnöki megnyitó és felolvasás. Tartja: Osztié I
Andor j. t. h.

2. „Magyar népdalok.“ Hegedűn előadja: Lukács
Pál j. t. h.

3. „A holt költő szerelme“ (Melodrama). Irta Jókai
Mór, zenéjét szerze: Liszt Ferencz. Szaválja: Fixmer Fe-
rencz j. t. h., zongorán kíséri: Kokits Elza k. a.

4. Etude Chopin Döhler Nocturne. Zongorán előadja:
Kokits Elza k. a.

5. „Egy kedves ember.“ (Vigmonolog). Irta Gabányi
Árpád. Szaválja: Osztié I. Andor j. t. h.

6. Beethoven gordonka trio zongora kísérettel. Elő-
adják: Szamzenka Ernő, Steinbach Béla, Strusz Szeraphin,
és Ripka Ármun urak.

Az izlésesen kiállított meghívókat a tánc-
mulatsággal egybekötött estélyre, a mely elé
varosunk bájos hölgyközönsége élénk érdeklő-
déssel néz, a jövő heten küldik szét.

— Iparosaink a millenniumon. Ujabbán
kiállításra jelentkeztek:

Nagyszentmiklósról:

Nagyszentmiklósi sörfőzde és malátagyár
részv. társaság.

Korber testvérek börgyára,
Kolofon Odón cs. és kir. szab. szalon- és
gazdasági bocsörgyára,

Kolofon Odón timár,
Bognár Péter műlakatos,
Kreuter József cipész,
Janosov György magyar szács.

Nagybecskerekéről:

Kremer Fulöp cementgyáros,
Grünbaum Vilmos férfiruhakészítő,
Stagelschmidt János gőztéglagyára,
Andel Bohuszláv tajték- és borostyánész-
tergályos.

Écska:

Wirsching Károly asztalos.

— Uj pénzügyigazgató. A mint la-
punknak írják: Danczer Kornél kir. tanácsos,
zombori pénzügyigazgató ezen minőségben (Te-
mesvárra lett áthelyezve. Az új pénzügyigazgató
fivére Danczer Alfonz ismert írónak, a „Pester
Lloyd“ munkatársának.

— Tragikus vakáció. Csima Gyula török-
szent-miklósi fiu, ki Egerben járt gimnásziumba,
deczember 23-án hazautazott karácsonyi vaká-
cióra. Sietett, hogy az ünnepre hazaérhessen és
mikor éjszaka Szolnokra érkezett, csak azt kér-
dezte, hogy melyik a legelső vonat Török-Szent-
Miklós felé. Az mondták, hogy a nagyváradi
gyorsvonat, mely most jön Budapestről. A fiu
föült, nem tudva, hogy Török-Szent-Miklóson
ez a vonat nem áll meg. A kalauz nem is jött
megnézni a jegyet s így csak akkor vette észre
a bajt nagy rémulve, mikor a gyorsvonat a
török-szent-miklósi állomáson keresztülbogott.
Érémülve gondolta el a fiu, hogy most vége az
ő egész vakációjának, amelyre olyan régen várt.
Megfeledezett egyszerre minden veszedelemről
és leugrott a vonatról. Súlyos sérüléseket szen-
vedett a vakmerő ugrásnál és eszméletlen álla-
potban vitték haza. Nem lehetett sokáig otthon;
karácsony estéjén kiszenvedett.

— Ujévi üdvözet megváltása csimen
a Nagybecskereken emelendő „Ezredéves emlék

szeretetház" javára adakoztak: Hadfy Döme ur 5 frt, Vecsey István ur 5 frt, Zsiros Lajos ur 1 frt, Szalay József ur 2 frt. Összesen 13 frt.

Büvészeti előadás. Merelli ismert nevű bűvész a városi színházban két bűvészeti előadást tart, vasárnap decz. 30. és kedden jan. 1. A bűvész a következő történet által hívja fel magára a figyelmet: 1887 ben Oroszországban utazott ott abban a szerencsében részesült, hogy a csárnának egy udvari ünnepélyére meghívták. Az udvar nagyrésze együtt volt már s kíváncsian várták a történetadókat. Midőn egyszerre az ajtó fölött és Merelli frakban, fehér nyakkendővel belépett, keselekedése okául a rossz időt s azt hozta föl mentsegi, hogy kocsi nem kaphatott. Alig hogy Merelli egy-két szót kiejtett, a császár fölött és közel lépve hozzá, — mérges tekintettel mérte végig. Merelli kétségbe esve az általa előidézett kelemetlen fogadtatáson, szeméit földre sűtve észre vette, hogy a nagy sietségben elfelejtette egyik sárczipóját az előszobában levetni. Gyorsan magához térve, lehuzta a lábán levő sárczipóját, kinyitotta az ajtót s azt mondta: „Mars ki!” S a cipő megértette gazdája szavait, mert gyors tempóban ezammogott ki az ajtón, a melyet a bűvész utána gyorsan bezárt. A császár a bűvész által előidézett jeleneten annyira meg volt lepve, hogy az előadás végén Merellinek emlékéül egy gyémántokkal kirakott mellőt ajándékozott.

Jubiláló nőegylet. Nagy-Kikindáról írják, hogy az ottani izraelita nőegylet ez évi december hó 31-én ünnepli főnállásának 25 éves emlék-ünnepét, a melynek programja a következő: 1/2 11 órakor isteni tisztelet a zsinagógában; 11 órakor diszközgyűlés az izr. népiskola IV. osztályában. Este táncszármű a „Nemzeti szállóban“.

Szerbiába szülő postacsomagok díjazása. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi 94.301. számú rendeletével a Szerbiába szülő nk. postai csomagok díjat, 5 kg. maximális súlyig 50 krban állapította meg, a 3 kg. aluli és fölüli csomagok díja közti különbség elejtésével.

Zeneestély. Az ujonnan megnyitott Pest szállodában szombat és vasárnap este az első szegedi zenekar ifj. Erdélyi Gyula vezetésével hangversenyt ad, a melyre ez uton is felhívjuk t. közönség figyelmét.

Új helyi érdekű vasut. A Baja—halasi vasut traszírozási munkálatai befejezésükhöz közelednek. A vonal P. Fejértó, Jankovác, P. Szt. Iván és Csávoly állomásokon keresztül megy Bajára.

Alkalmi ajándékok karácsony és újévre női confectiókban Kovács Gedeonnál.

Táviratok.

A király Budapesten.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő felsége a mai nap folyamán ismét hosszabb kihallgatást adott. Már fél tizenegykor Orczy Lőrincz bárót fogadta, majd Tisza Kálmán következett sorra, ki teljes egy óra hosszát időzött a királynál. Ezután Széll Kálmánt fogadta a király, kinek kihallgatása közel két óra hosszát tartott. Széll Kálmán távozása után Apponyi Albert grófot, utána Festetics Andor grófot, végül pedig Dessewffy t fogadta ő felsége.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 28-án.)

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott, melynek egyedüli tárgyát a kormány lemondásának előterjesztése képezte.

Napirend előtt Kun Miklós a nagymandí kerület képviselőjének elítéléséért miatt az ellenzék rövid, inmonitási vitát provokált.

Ezután következett a gyűlés tulajdonképeni tárgya, a kabinet lemondásának bejelentése.

Wekerle Sándor miniszterelnök rövid beszédében bejelenti, hogy a kormány a korona bizalmának megvonása miatt beadta lemondását.

Just Gyula az ellenzék zajos helyeslése közt szólal fel, kifogásolja az indoklás hiányát. — Jogunk van, ugymond megtudni azt is, miért vonta meg a korona a kormánytól bizalmát? Itt ugylátszik nem elvi, hanem személyi differenciákról van szó. Pártja nevében kijelenti, hogy a jövő kormányával szemben követelni fogják a reformok teljes fentartását (zajos helyeslés a jobb és szélső baloldalon). Egyébként örvend, hogy a 67-es alapon álló kormány távozik.

Eötvös Károly az ellenzék zajos ellenmondása és a jobb oldal helyeslése között elismerését fejezi ki, a távozó kormányval szemben. — Oly férfiakat, kik egy nagy nemes küzdelemben buktak, ugymond, nem szokása megrugdálni.

Ugron Gábor szólal fel azután, ki a jobb oldal hahotája közt bombasztokkal támadja a kormányt.

Apponyi Albert gróf pártja nevében rosszalását fejezi ki a felett, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök a kabinet lemondását kellőleg nem indokolta.

Szapáry Gyula gróf mint a pártokon kívül állóknak szószólója azon reményének ad kifejezést, hogy a kibontakozás fuzió által lehetségessé válik.

Mindezen felszólalásokra Wekerle Sándor miniszterelnök röviden válaszolván a jobb oldal zajos helyeslése közt kijelenti, hogy a korona és kormány közt semmi elvi eltérés nincs. A kormány érezte a korona bizalmának hiányát, tehát beadta lemondását, a mit a korona el is fogadott. Nincsen joga ennek okát keresni.

Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház ülése december 28-án

A főrendiház ma délelőtt 1 órakor rövid ülést tartott, melyen Wekerle Sándor miniszterelnök bejelentette a kabinet lemondását. A főrendiház a miniszterelnöki előterjesztést tudomásul vette. Föl-szólalás nem történt.

A kabinet lemondása.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy ő felsége a kabinet lemondását legkegyelmesebben elfogadta és a kormányt buzgó szolgálataért legfelsőbb köszönetét nyilváníttotta.

Wekerle bucsuzása.

Budapest, december 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvű párt tegnap esti értekezletén jelentette be Wekerle Sándor miniszterelnök a kormány lemondását egyttal előadva az indokokat, a melyek ebben a kormányt vezérelték.

Mint hogy a kormány nem bírja a korona bizalmát oly mérvben, mint a minőben mi azt kívánatosnak sőt szükségesnek tartjuk, felajánlottuk tárcánkat a koronának, így szól a miniszterelnök. Meg van győződve arról, hogy azon zászlót, a melyet két év óta fennen lobogtat megtépve bár, de mocskotalanul hozza vissza. (Oriási taps és éljenzés kísérte a miniszterelnök szavait, ki perczekig hiába igyekezett ismét szóhoz

jutni.) Beszéde további folyamán a miniszterelnök őszinte köszönetét nyilváníttja a pártnak, mely a küzdelem nehéz óráiban mindig oly kitartással védte az igazi szabadelvűség ügyét.

Jelezte ezután álláspontját, a mely szerint a szentesített javaslatokat sem revizió, sem változás alá venni nem lehet és a hátralevő javaslatok csorbitatlanul fentartandók. Minden ily alapon álló szabadelvű kormányt támogatnunk kell, a mit ő a maga részéről, mint a szabadelvű párt közharcosa mindenkorra megígér. (Perczekig tartó meg-meg ujló éljenzés.)

A miniszterelnök szavaira a párt nevében Darányi Ignác és Csáky Albin gróf feleltek melegen bucsuzva el a lelépő kormánytól. Mindketten biznak a korona alkotmányos érületében és így nem félhetünk a reakció bekövetkezésétől. A következő szabadelvű kormányt, a mely csak oly alapokon állhat, mint azt a miniszterelnök jelezte, támogatni fogják.

A főrendiház reformja.

Budapest, december 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A fő város tegnapi közgyűlésén a főrendiház reformja is szóba került. Vácsonyi Vilmos nagy ellenmodás közt fejtegette a reform szükségességét, mert a főrendiház politikai viszályokat szított ellenkezésével. Polónyi hasonlóképen szolt, mire elhatározták hogy a törvényhatóságok ebbeli megkeresését egyelőre tudomásul vessik, de csak később fogják határozat hozatalra előterjeszteni.

Az osztrák püspöki kar és az egyház politika.

Budapest, december 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák püspöki karhoz közel álló körök határozottan megcafolják azt a hirt, hogy magyar egyháspolitikai ügyekre a vatikan direkt befolyást gyakorolt volna.

A válság híre Bécsben.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A magyar kormány válság iránt itt minden körben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Ausztria kiváló politikusi Wekerle iránt a legnagyobb rokonszenvvel viseltetnek, különösen pénzügyi zenilitásáért. A valuta és szeszmonopolium tárgyalásánál a Wekerle kormány sohasem okozott az osztrák kormányt nehézsegeket.

A napolyi király meghalt.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nápolyból távirják, hogy II. Ferencz volt napolyi király Arcóban meghalt.

Nagyvárad László-malom.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik, hogy a László-malom ügyében a hitelezők értekezlete elhatározta, hogy az összes hitelezőket felhívják a követelések bejelentésére január hó 6-ig. Az ügy nyugodtan fejlődik a kibonyolódás felé. A kedélyek lecsillapodnak. Az ottani pénzügyintézetek ma — pénteken — tanácskoznai fog-nak. Tisza István is részt vesz benne.

Késelő koldus.

Budapest, decz. 28. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nagyváradról távirják: Gerlócsy báróné, a biharmegyei nőegylet elnökője tegnap nagy életveszélyben forgott. Egy koldus ugyanis alamizsnát kért a bárónőtől, ki azonban tekintettel annak fizmos, erős voltára, azt megtagadta és utasította, hogy keressen munkát. A koldus ezen felingerülve kést rántott elő és a bárónőre rohant, de az előszóltott oselédség ártalmatlanná tette, mielőtt valami bajt okozhatott volna. A koldus egyelőre őriset alatt van.

